

Umsögn um drög að reglugerð um hrognkelsaveiðar árið 2020.

Varðandi skýrslu vinnuhóps um grásleppuveiðar er það að segja að skýrsla þessi er tæpast svara verð svo mikil er þar vanþekkingin á þessum veiðum, fyrir utan yfirlætið og lítilsvirðinguna sem birtist þar í garð þeirra veiðimanna sem stunda þessa atvinnugrein.

Ég ætla þó samt að gera nokkrar athugasemdir við skýrsluna.

„Fjöldi daga sem net mega liggja í sjó án vitjana.

Hópurinn fékk kynningu á gögnum frá Hafrannsóknastofnun, sem sýna fram á að veiðanleiki

neta er mestur fyrst og fer minnkandi dag frá degi. Þetta var rætt við forsvarsmenn LS, sem

staðfestu það sem sagt var um veiðanleika netanna.“ Og „Í greiningu Hafrannsóknastofnunar kemur eftirfarandi fram:

Samkvæmt afladagbókum grásleppubáta er 30% neta vitjað á eins til tveggja daga fresti en 60%

á þriggja daga fresti eða oftar. Gögnin sýna einnig að veiðanleiki netanna minnkar með tímanum,

þannig að lítill munur er á veiði eftir tvo eða fjóra daga“

Hér er um grundvallar misskilning að ræða, ástæða þess að hlutfallslega meiri afli veiðist og er

skráður í afladagbækur þegar net eru dregin eins og tveggja náttu er sú að þegar mikil

grásleppugengd er og mikil veiði þá vitja menn um netin eins til tveggja náttu, ef hinsvegar er lítill

veiði þá freistast menn yfirleitt til að vitja um netin þriggja til fjögurra náttu (og spara þar með olíu).

Þar af leiðandi er hlutfallslega minni afli í net sem eru dregin eldri en tveggja náttu. Þetta ættu

forsvarsmenn L.S. og hafró að vita enda einfaldlega heilbrigð skynsemi.

Röksemdafærslan sem nefndin setur fyrir að fækka netum er hreint með ólíkindum. Að halda því fram að meðafli muni minnka en grásleppuafli ekki ef netafjöldi er minnkaður úr 7500m. í 3250m.

sem er 57% færri net og um leið að fjölga dögum úr 44 í 63 daga sem er 30% fjölgun daga,

heildarnetadögum í sjó munu því samkvæmt þessu fækka um 38% en ekki 30% eins og haldið er

fram í skýrslunni (í drögum að reglugerð er þó get ráð fyrir 3750m sem er 50% fækkun neta).

Að halda því síðan fram að sami grásleppuafli veiðist á þessum 63 dögum með 3250m af netum er

þvílíkt bull að sú staðhæfing ein ætti að vera nóg til að henda þessari skýrslu í ruslið.

„Bætt meðaflaskráning.

Vitað er að skráningu á meðafla spendýra og fugla með grásleppuveiðum er mjög ábótavant, auk

þess sem sterkar vísbendingar eru um umtalsvert brottkast á öðrum fiski, aðallega þorski.“

Hér er fullyrt um óheiðarleika grásleppuveiðimanna, ég segi nú fyrir mína parta fyrst þessari

skráningu er á engan hátt trúað þá skiptir víst engu máli hvað þar er skráð. Stjórnvöld ættu kannski

að borga verðlaun fyrir að koma með fugla og seli í land þar sem þau gætu þá skráð þetta rétt, það

væri kannski ódýrara heldur en að fjölga eftirlitsmönnum og borga fyrir misgáfulegar skýrslur um

veiðar og brottkast.

Umsögn um drög að væntanlegri reglugerð.

„9. gr. Að hámarki er hverjum bát heimilt að hafa samanlagða teinalengd neta til hrognkelsaveiða allt að 3,750 metra á

vertíð“. Og hvernig verður reglugerðin þá á þarnaesta ári? 700 metrar af netum í 365 daga! Það þyrfti

þá allavega ekki að ákveða upphafsdag veiða með margra mánaða fyrirvara! „2. gr. Fiskistofa auglýsir,

fyrir 15. janúar, eftir umsóknum um leyfi til grásleppuveiða og skal umsóknarfrestur vera til 15. febrúar 2020.

Umsóknir sem berast eftir þann tíma eru ekki teknar til greina. **Umsækjandi skal í umsókn greina hvenær hann muni hefja**

grásleppuveiðar með laqningu neta ásamt því að tilgreina fjölda hrognkelsaneta og teinalengd nets“. Að ætla

mönnum að ákveða með margra vikna eða mánaða fyrirvara hvenær veiðileyfi tekur gildi er með öllu

óskiljanlegt og geng ég því út frá því að hér sé um misritun að ræða enda væri þetta bersýnilega

andstætt meðalhöfsluglu stjórnsýslulaga.

„6. gr. **Telji Fiskistofa** að ástæða sé til að fylgjast áfram með veiðum grásleppuveiðibátsins vegna meðafla, skal

útgerð bátsins bera kostnað af veru veiðieftirlitsmanns Fiskistofu um borð frá og með öðrum degi,“. Útgerðir geta

þarna átt von á að fá starfsmann fiskistofu á launaskrá í lengri eða skemmri tíma, því í reglugerðinni

stendur að fiskistofa bæði rannsaki og dæmir í málum er varða meðafla, hér er það einungis mat

fiskistofu sem ræður, mat sem fiskistofa þarf í raun ekki að rökstyðja og getur allt eins verið geðþótta ákvörðun veiðieftirlitsmanns. Þarna er enginn andmælaréttur og er þetta atriði bersýnilega andstætt stjórnsýslulögum.

„ 3.gr. Ráðherra er heimilt að fela Fiskistofu að fella úr gildi leyfi til grásleppuveiða sé talin ástæða til að takmarka veiðar eða endurskipuleggja stjórnun þeirra.“ Hvað er hér eiginlega á ferðinni, er verið að gefa heimild til þess að kvótasetja á miðju veiðitímabili eða þá að gefa heimild til að banna þessar veiðar alfarið? Ráðherra er þarna gefin heimild í reglugerð að skipa fiskistofu að útgefin grásleppuveiðileyfi verði afturkölluð! Er virkilega heimilt að setja þvílíkt heimildarákvæði í reglugerð?

Stjórnsýslan er heldur betur kominn fram úr sjálfri sér og farin að líta þannig á að hún eigi þessar auðlindir, rétt eins og þjóðnýting auðlinda sé þegar staðfest í stjórnarskrá. Vil ég þá benda á álit (dóm) mannréttindanefndar s.þ. frá 14. desember 2007 í máli nr. 1306/2004, en þar komst mannréttindanefndin að þeirri niðurstöðu að íslenskir einstaklingar ættu stjórnarskrárvarinn rétt á að nýta sameiginlegar auðlindir hafsins í nærumhverfi sínu sér til lífsviðurværis, enda neyddist íslenska stjórnkerfið til að bregðast við dóminum með því að koma á fót strandveiðikerfi og kom þannig til móts við þennan dóm. Færa má rök fyrir því að meðafli við grásleppuveiðar flokkist undir þennan stjórnarskrárbundna rétt íslenskra einstaklinga. Þannig má líta á að meðafli við grásleppuveiðar sé eign útgerðar þess einstaklings sem hann veiðir og sé þar með undanþeginn kvóta. E.t.v. er hér kominn tími til að láta reyna á þessi atriði fyrir dómi. Annars er það undarlega snúið að helstu óvinir okkar virðast vera þeir aðilar sem eiga og segjast vera að gæta hagsmuna okkar! En í alvöru talað, hefur stjórnsýslan nokkurn tíman gætt hagsmuna annarra en sjálfs sín og peningaaflanna?

26.12.2019

Bjarni Svanur Kristjánsson